

آشنایی با مفهوم آموزش تفکر محور حرکت در جادهی تفکر

آشنایی با مراحل اجرای
فرایند یاددهی - یادگیری تفکر محور

ترجمه‌ی: مهتاب خسروشاهی

اشاره

اگر به خاطر داشته باشید، از شماره‌ی دوم مجله (آبان ۸۷)، میخشی با عنوان «آموزش تفکر محور» را آغاز کردیم و با مباحث این تفکر آشنا شدیم. در این شماره و در ادامه‌ی همان بحث، بخش دوم این موضوع با عنوان، «نحوه‌ی اجرای طرح آموزشی تفکر محور در کلاس» را بررسی می‌کنیم.

برای اجرای شیوه‌ی آموزش «تفکر محور»، جدا از آن که این طرح در کدام دوره‌ی تحصیلی در حال اجراست، نکات یا اصولی کلی وجود دارند که آموزگار باید به دقت به آن‌ها توجه کند و بر این اساس، فرایند یاددهی - یادگیری تفکر محور را به اجرا درآورد. برای این کار، باید نکاتی را مدنظر قرار دهیم:

مشخص کردن هدف‌ها و انتظارات

فرهنگ «تفکر پیش از شروع هر کاری» را در کلاس نهادینه کنید. به این منظور، به دانش‌آموزان یاد بدهید:

۱. پیش از هر کاری، حتی دادن پاسخ به یک پرسش به ظاهر ساده، ابتدا دقیق فکر کنند.
۲. فعالیت‌های گروهی و تفکر دسته‌جمعی، یکی دیگر از راهکارهای درست رسیدن به پاسخ صحیح در حداقل زمان ممکن است.
۳. با تمرین یاد بگیرند، چه‌طور روی مسائل تمرکز و تفکر کنند تا پاسخ آن‌ها را بیابند.

استفاده‌ی صحیح از ابزار

گاهی برای یافتن پاسخ یک پرسش یا حل کردن مسئله‌ای، تنها فکر کردن کافی نیست. فکر کردن مقدمه‌ای برای پیدا کردن راهکارهای حل مسئله با استفاده از ابزاری خاص است. مثلاً استفاده از اینترنت، کمک گرفتن از کتاب‌های مرجع و... ابزارهایی هستند که همراه با تفکر می‌توانند ما را به جواب برسانند. یافتن این ابزارها، به تفکر و تأمل نیاز دارد. برای

بزرگ اشتراک مجله‌های رشد

شماره‌ها:

- ۱- واریز مبلغ ۲۰۰/۰۰۰ ریال به ازای هر عنوان مجله درج‌شده، به صورت عی الحساب به حساب شماره‌ی ۳۹۶۶۲۰۰۰ بانک تجارت شعبه‌ی راه‌آهن پستی (سرخه‌ی حصار) کد ۳۹۵ در وجه شرکت اکتفا.
- ۲- ارسال اصل رسد بانکی به همراه برگه تکمیل شده اشتراک.

+ نام مجله:

+ نام و نام خانوادگی:

+ تاریخ تولد:

+ میزان تحصیلات:

+ تلفن:

+ نشانی کامل پستی:

استان:

شهرستان:

خیابان:

پلاک:

کد پستی:

+ مبلغ واریز شده:

+ شماره و تاریخ رسید بانکی:

+ آیا مایل به دریافت مجله درخواستی به صورت پست پیش‌ساز هستید؟ بله خیر

شماره:

نشانی: تهران - صندوق پستی ۱۶۵۹۵۰۱۱۱
نشانی اینترنتی: www.roshdmag.ir
پست الکترونیک: info@roshdmag.ir
شماره‌ی امور مشترکین: ۷۷۳۳۵۱۱۰ - ۷۷۳۳۶۶۵۶
شماره‌ی پیام‌گیر مجلات رشد: ۸۸۲۰۱۴۸۲ - ۸۸۸۳۹۳۳۳

یادآوری:

- + هزینه‌ی برزشت مجله در صورت خوانا و کامل نبودن نشانی، بر عهده مشترک است.
- + عیدی شروع اشتراک مجله از زیر عنوان بزرگ اشتراک می‌باشد.
- + برای هر عنوان مجله بزرگ اشتراک جداگانه تکمیل و ارسال کسب‌انحصوری بزرگ اشتراک نیز سوره قبول است.

این که بتوانند از ابزار درست استفاده کنند، با آن‌ها تمرین کنید یاد بگیرند، برای حل هر مسئله‌ای به چه ابزاری نیاز است.

سن و تفکر

در سنین پایین، دانش‌آموزان به کمک گرفتن از دیگران بیش از هر زمان دیگری نیاز دارند. اما باید تشخیص حد و اندازه‌ی این کمک گرفتن را به آن‌ها یاد بدهید. کمک گرفتن باید در حد باز کردن ذهن کودک با ارایه‌ی پیشنهاد باشد. این موضوع را با والدین آن‌ها در میان بگذارید تا برای حل مسائل و مشکلات فرزندشان، فقط به او کمک فکری کنند، نه بیشتر.

تفکر، همه‌جا و همه‌وقت

به دانش‌آموزان یاد بدهید، برای انجام هر کار و فعالیتی، به مقدمه‌ای به اسم تفکر نیاز است؛ حتی زمانی که بازی می‌کنند.

تفکر و زمان

در مراحل اول آموزش تفکر محور، این مهارت را با بچه‌ها در کلاس تمرین کنید. بعضی از دانش‌آموزان از این که روی مسئله‌ای تمرکز و تفکر کنند و به نتیجه نرسند، یا راهی را اشتباه بروند و یا زمانی از آن‌ها تلف شود، می‌ترسند. به آن‌ها یاد بدهید، برای تفکر زمان بیشتری را در نظر بگیرند. مهم رسیدن به نتیجه‌ی درست است، نه زمانی که صرف تفکر و یافتن پاسخ می‌کنند.

تکلیف شب و تفکر

برای آن که دانش‌آموزان فرایند یاددهی - یادگیری مبتنی بر تفکر را به خوبی یاد بگیرند، تکلیف شب را برای آن‌ها طوری تنظیم کنید که قوه‌ی تفکر آن‌ها را تقویت کند و ذهن آن‌ها را با مسائل، در حد توانایی و سن آن‌ها درگیر کند.

پیغام‌هایی که دریافت می‌کنیم

آموزگار و دانش‌آموزان، پس از تمرین مهارت آموزش و پرورش تفکر محور، این نکات را می‌آموزند:

● تفکر، فرایندی زمان‌بر، اما نتیجه‌بخش است. برای رسیدن به نتیجه، باید سه مرحله‌ی تفکر، استفاده از ابزارهای کمک کننده و در نهایت نتیجه‌گیری را طی کرد. بخشی از این مراحل ذهنی و بخشی دیگر عملی هستند.

● بخشی از مهارت هوش و استعداد آموختنی است. این بخش، ارتباط بین تفکر و یافتن پاسخ‌ها و راهکارهاست.

● اولین مرحله‌ی تفکر از این قرار است: انتخاب راه‌های متفاوت و در نهایت، حذف تعدادی از راه‌ها بر مبنای تفکر صحیح و انتخاب یک یا حداکثر دو راه به عنوان پاسخ نهایی.

● دانش‌آموزان را با اصطلاحاتی مانند، طرح موضوع، جمع‌آوری دلایل، بررسی، حدس زدن، خلاصه کردن، تجزیه و تحلیل، جمع‌آوری

و جمع‌بندی اطلاعات و... آشنا کنید تا مراحل صحیح تفکر و نتیجه‌گیری را با استفاده از این اصطلاحات دنبال کنند و یاد بگیرند.

● یکی از راهکارهای مهم ترغیب کودکان به ادامه‌ی کار، تشویق است. این نکته در اجرای فرایند یاددهی - یادگیری تفکر محور بسیار اهمیت دارد؛ چون تفکر فرایندی وقت‌گیر و کمی پیچیده برای ذهن دانش‌آموزان به ویژه در دوره‌ی ابتدایی است. بنابراین، با تشویق آن‌ها را به ادامه‌ی راه علاقه‌مند کنیم.

● روش‌های آموزش تفکر محور را تکرار کنید و ادامه بدهید. بعد از تکرار آن‌ها، دانش‌آموزان صحیح‌تر و سریع‌تر عمل خواهند کرد.

● سطح دریافت مطالب آموزشی - پرورشی دانش‌آموزان به تدریج افزایش می‌یابد. با تشویق دانش‌آموزان به اجرای مراحل آموزش تفکر محور، به تدریج سرعت، دقت و پس‌زمینه‌ی علمی - تفکری آن‌ها را بالا ببرید.

در شماره‌ی اسفندماه

با بخش سوم این مبحث با عنوان

«ضرورت نیاز به آموزش و پرورش تفکر محور»

در خدمت شما خواهیم بود.

منبع

<http://>

learnweb.harvard.edu/alps/thinking/intro.cfm

